

omnino eandem formam, & pulchritudinem, quæ est Pater.

SEXTVM testimonium Ioan. 16. *Omnia quæ Pater habet, mea sunt*, ergo essentiam Patris habet Filius. Ac ne quis dicat hoc intelligi de rebus, quæ sunt extra Deum, quomodo dicimus, omnia quæ habet vir, sunt vxoris, & tamè sæpe vir habet sapientiam, quam non habet vxoris; verba superiora excludunt hunc sensum, præcedit enim: *Ille me clarificabit, quia de meo accipiet*. Illud ergo est commune Patri & Filio, quod accipit Spiritus sanctus ab utroque. Quid accipit Spiritus à Filio? scientiam sine dubio. nam dicit: *De meo accipiet, & annuntiabit vobis*. Et supra: *Non loquetur à se, sed quæcunque audiet, loquetur*. Scientia ergo eadem est Patris & Filij; sed scientia in Deo, & essentia sunt idem, vt etiam Aristoteles cognouit, ergo vna est essentia vtriusque. Et sic exponunt omnes Catholici, Chrysostomus, Cyrillus, Augustinus, & alij in hunc locum.

SEPTIMVM testimonium est illud Ioan. 20. *Dominus meus, & Deus meus*. Quo testimonio, vt efficacissimo vtitur AUGUSTINVS in epistola 174. ad Pascentium. Et quidem certum est, hoc loco Dominum Deum, significare verum Deum Israel, tum quia in Græco habetur articulus, tum etiam quia Thomas homo Israëlita nouerat alium Dominum Deum, quàm illū, de quo scriptum erat: *Audi Israel, Dominus Deus tuus, Deus vnus est*. Addit CHRYSOSTOMVS in homil. de Trin. Tom. 3. Thomam, cū hæc dixit, impleuisse illud Psalmi 76. *Manibus meis Deum quesui, & non sum deceptor*. Dubium autem esse non potest, quin in eo Psalmo de vero Deo sit sermo.

NESTORIANI (vt cognosci potest ex V. Synodo, cap. 12.) dicebant illa verba; *Dominus meus, & Deus meus*, referri ad Patrem per exclamationem Thomæ admirantis Christi resurrectionem. At hæc mera corruptio Scripturæ est, nam in Græco non est, α , signum exclamantis, sed articulus, præterea præcedit in Euangelio: *Respondit Thomas, & dixit ei; Dominus meus, & Deus meus*, &c. Quid significat illud, *dixit ei*? nõne dixit Christo? nam cum Christo loquebatur Thomas, non cum Patre. Ad hæc certum est Thomam illis verbis voluisse confiteri, quod antea non satis crediderat: Patrem esse Deum, semper crediderat; de Filij autem diuinitate non nihil dubitauerat. Denique omnes commentarij hæc ad Christi diuinitatem referunt: etiam Erasmus ipsius, quem Transyluani maximi faciunt.

OCTAVM testimonium ad Rom. 9. *Ex quibus Christus est secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in secula*. Hunc locum Ambrosius, Chrysostomus, Theodoretus, Theophylactus, Origenes, Oecumenius, & omnes alij sic intelligunt, vt Christus dicatur verus Deus, quandoquidem super omnia nihil est, nisi summus Deus.

ERASMVS tamen conatur in annotationibus in hunc locum argumentum infringere, sed leuissimis coniecturis. PRIMO dicit voculam, *Deum*, fortè non esse de textu, quia Cyprianus libro 2. contra Iudæos, cap. 6. & Hilarius in Psal. 122. hunc locum citant sine illa voce, *Deum*. At Cyprianus, Aldi & Morelij, habet vocem, *Deum*, nec potest deesse: nam in eo capite probare vult Christum vocari Deum, & assert loca Scripturæ, vbi vocatur Deus. HILARIUS non citat locum integrum, nam omittit etiam, *secundum carnem*, qui tamen lib. 4. & 8. de Trin. citat hunc locum cum voce, *Deum*. Denique etiam ablato, *Deum*, adhuc remanet argumentum, quia si Christus est super omnia, certè est Deus.

SECUNDO dicit Erasmus, posse illud (*qui est super omnia Deus*) referri ad Patrem, si nimirum post voces (*ex quibus Christus secundum carnem*) ponatur punctum, quomodo dicit se legisse apud Chrysostomum. At inprimis, in Chrysostomo Græco, ego non inueni punctum, sed virgulam, qualis est in omnibus codicibus Paulinis Græcis & Latinis. Deinde non propter vnum punctum in commentario Chrysostomi inuentum, quod potuit relinqui ab infidèle musca, aut irreperere vitio Scriptoris, debent corrigi omnes codices Græci & Latini? Denique, si non obstante illo puncto, Chrysostomus ipse refert hæc verba; *Qui est super omnia Deus*, ad Filium, & idem faciunt omnes auctores, nullo excepto, quæ temeritas est velle iam nouum sensum inuenire? Nam nullum omnino pro se Erasmus citauit, & nos præter omnes commentarios, habemus etiam IRENÆVM lib. 3. cap. 18. Tertullianum libro contra Praxeam. Cyprianum, vbi suprâ. Hilarium lib. 4. & 8. Trinit. Ambrosium lib. 1. de Spiritu sancto, cap. 3. & libro 1. de fide, cap. 5. & Augustinum libro tertio contra Faustum, cap. 3. & 6. & lib. 2. Trinit. cap. 13. Cyrillum lib. thesauri, cap. 5. Gregorium homil. 8. in Ezech. Athanasium oratione secunda contra Arianos. Victorinum lib. 1. contra Arianos. Idacium lib. 1. contra Varimadum. Casianum lib. 3. de Incarnatione, & alios omnes.

Quod ibidem notat Erasmus, non esse scriptum à Paulo α β , sed α β , nimis frigidum est. quis enim ignorat, articulum præpositiuum sæpe poni pro postpositiuo, & adiunctum participio vim relatiui habere? certè Matthæi cap. 6. (vt alia loca præteream) sic legimus: *Pater noster α β τ ω ς δ ϵ χ ρ ι ς , nõ autem, α β τ ω ς δ ϵ χ ρ ι ς .*

NONVM testimonium habetur in epistola ad Galat. cap. 1. *Notum vobis facio Euangelium, quod predicatum est à me, quia non est secundum hominem, neque enim ego ab homine accepi illud, neque didici, sed per reuelationem IESU CHRISTI*. Et initio epistolæ: *Paulus Apostolus, non ab hominibus, neque per hominem, sed per IESUM CHRISTVM, ac Deum, Patrem*, &c. Vbi B. Paulus opponit Christum hominibus, ac proinde docet, Christum non esse